

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS AMŽIAUS IR SOCIALINĖS PADĖTIES PAGRINDAIS UAB „LIDL LIETUVA“ SUDARANT GALIMYBĘ PASINAUDOTI „LIDL PLUS“ NUOLAIDŲ PROGRAMĖLĖS PASIŪLYMAIS TYRIMO

2021-11-16 Nr. (21)SN-175)SP-62

Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau ir – Tarnyba) 2021 m. spalio 5 d. gautas pareiškėjo (Pareiškėjo duomenys Tarnybai žinomi, toliau – Pareiškėjas) skundas, kuriame nurodoma, kad UAB „Lidl Lietuva“ parduotuvėse (toliau – Lidl) galima įsigyti tam tikras prekes su nuolaidos kuponu, pasinaudojant Lidl nuolaidų programėle, parsisiunčiama į išmanųjį įrenginį (telefoną).

Pareiškėjas pažymi, kad jis yra pensinio amžiaus ir nesinaudoja technologinėmis inovacijomis, kitaip tariant, išmaniuoju telefonu, todėl neturi galimybės pigiau įsigyti Lidl parduotuvėse prekių, kurioms taikoma nuolaida. Skunde teigiama, kad dėl galimybės įsigyti prekių pigiau tik naudojantis programėle asmenys diskriminuojami amžiaus ir socialinės padėties pagrindais.

Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierė Birutė Sabatauskaitė (toliau – Lygių galimybių kontrolierė), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 30 straipsnio 1 ir 2 dalimis, 2020 m. spalio 12 d. raštu Nr. (21)SN-175)S-499 „Dėl informacijos pateikimo“ kreipėsi į Lidl, prašydama pateikti paaiškinimą: ar yra Lidl nuolaidų programa, suteikianti galimybę pirkėjams įsigyti prekes su nuolaida; jei taip, nurodyti, kokia, kaip ją galima įsigyti ir koku (-iais) būdu (-ais) naudotis; tuo atveju, jei Lidl programėle galima pasinaudoti tik įdiegus ją išmaniajame telefone, ar yra numatyta alternatyva asmenims, kurie nesinaudoja išmaniaisiais telefonais; ar Lidl yra atlikusi programėlės naudojimosi intensyvumo apžvalgą (tyrimą), vertinant, koks procentas visų pirkėjų naudojami (galėtų naudotis) Lidl programėle; jei taip, paprašyta ją pateikti.

Kartu prašyta pateikti kitą reikšmingą informaciją, susijusią su Pareiškėjo skunde išdėstytomis aplinkybėmis

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

2020 m. spalio 18 d. Tarnyboje gautame rašte Nr. 21-10-3426 „Dėl informacijos pateikimo“ (toliau – Raštas) Lidl nurodė, kad prekybos tinklo klientams yra pateikiami maisto ir ne maisto prekių pasiūlymai ir nuolaidos (akcijos), skirti visiems parduotuvių tinklo klientams. Su pasiūlymais ir nuolaidų (akcijų) reklama klientai gali susipažinti įvairiomis reklaminėmis priemonėmis, todėl visa informacija apie pasiūlymus ir nuolaidas (akcijas) klientams yra prieinama visomis įmanomomis priemonėmis ir visi Lidl prekybos tinklo klientai gali lengvai ir jiems patogiausiu būdu susipažinti su aktualia informacija apie pasiūlymus ir nuolaidas (akcijas).

Maisto ir ne maisto prekių pasiūlymais ir nuolaidomis (akcijomis) jų galiojimo laikotarpiu gali pasinaudoti visi Lidl prekybos tinklo klientai be jokių išimčių ir (ar) apribojimų dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindų. Norint pasinaudoti maisto ir ne maisto prekių pasiūlymais ir nuolaidomis (akcijomis), reikia tik apsilankyti bei apsipirkti Lidl prekybos tinklo parduotuvėse, esančiose Lietuvos Respublikos teritorijoje, to pasiūlymo ir nuolaidų (akcijų) galiojimo laikotarpiu.

„Lidl Plus“ yra klientų lojalumo programa, taip pat skirta visiems Lidl parduotuvių tinklo klientams, tačiau, norint tapti „Lidl Plus“ naudotoju / klientu, reikia užsiregistruoti ir susikurti naudotojo paskyrą „Lidl Plus“ programėlėje, parsisiunčiant ją į išmanųjį mobilųjį įrenginį, kuris turi prieigą prie interneto. Užsiregistravus „Lidl Plus“ programėlėje yra suteikiamas kliento numeris bei suteikiama vardinė / skaitmeninė „Lidl Plus“ kortelė, kurios QR kodą reikia kiekvieną kartą nuskenuoti kasoje tam, kad būtų identifikuota naudotojo / kliento tapatybė. Užsiregistravus „Lidl Plus“ programėlėje galima naudotis „Lidl Plus“ pasiūlymais, vienkartiniais kuponais bei po kiekvieno apsipirkimo dalyvauti žaidime „Trink ir laimėk“, taip pat programėlėje turėti ir saugoti skaitmeninius apsipirkimo kvitus.

Rašte pažymėta, jog Lidl stengiasi, kad informacija apie „Lidl Plus“ programėlės naudojimą klientams būtų pasiekama kuo įvairesnėmis komunikacijos priemonėmis. Tiek Lidl pasiūlymai ir nuolaidos (akcijos), tiek „Lidl Plus“ pasiūlymai ir vienkartiniai kuponai yra skirti visiems Lidl

parduotuvų tinklo klientams be jokių išimčių ir (ar) apribojimų dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindų.

Norint pasinaudoti maisto ir ne maisto prekių pasiūlymais ir nuolaidomis (akcijomis) reikia tik apsilankyti bei apsipirkti Lidl prekybos tinklo parduotuvėse, esančiose Lietuvos Respublikos teritorijoje, to pasiūlymo ir nuolaidų (akcijų) galiojimo laikotarpiu. O norint pasinaudoti „Lidl Plus“ pasiūlymais ir vienkartiniais kuponais reikia atsisiųsti „Lidl Plus“ programėlę į išmanųjį mobilųjį įrenginį. Lidl nesutinka su tuo, kad, norint pasinaudoti „Lidl Plus“ pasiūlymais ir vienkartiniais kuponais, reikia turėti parsisiųstą programėlę savo išmaniajame telefone ir kad tai diskriminuoja asmenis amžiaus ir socialinės padėties pagrindais.

Lidl parduotuvų tinklo klientams norint naudotis „Lidl Plus“ programėlės teikiamais pasiūlymais ir vienkartiniais kuponais, dalyvauti žaidime „Trink ir laimėk“, turėti skaitmeninius kvitus programėlėje, reikia užsiregistruoti ir susikurti naudotojo paskyrą „Lidl Plus“ programėlėje, parsisiunčiant ją į išmanųjį mobilųjį įrenginį, kuris turi prieigą prie interneto. Ši sąlyga yra privaloma, kadangi „Lidl Plus“ klientų lojalumo programoje naudojamos vardinės / skaitmeninės „Lidl Plus“ klientų kortelės su QR kodu, kurį reikia kiekvieną kartą nuskenuoti kasoje tam, kad būtų identifiukuota naudotojo / kliento tapatybė.

Lidl parduotuvų tinklo klientai, neturintys „Lidl Plus“ programėlės, turi lygiai tokias pačias galimybes (kaip ir prieš atsirandant „Lidl Plus“ programėlei) pasinaudoti Lidl prekybos tinklo parduotuvėse klientams pateikiamais maisto ir ne maisto prekių pasiūlymais ir nuolaidomis (akcijomis).

Lidl teigimu, aplinkybė, kad klientas neturi „Lidl Plus“ programėlės, nereiškia, jog jis neturi jokios galimybės pasinaudoti „Lidl“ parduotuvų tinkle teikiamais pasiūlymais ir nuolaidomis (akcijomis). Lidl nėra atlikusi „Lidl Plus“ programėlės naudojimosi intensyvumo apžvalgos (tyrimo), todėl neturi galimybės pateikti tokių duomenų. Oficialių raštiškų pretenzijų dėl analogiškų situacijų Lidl nėra gavusi.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar Lidl parduotuvių tinklo teikiamais pasiūlymais ir nuolaidomis (akcijomis) gali pasinaudoti visi klientai, nepaisant amžiaus ir socialinės padėties, t.y., ar Lidl parduotuvių tinklo pasiūlymų ir nuolaidų (akcijų) naudojimosi tvarka nepažeidžia Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 punkto, įpareigojančio prekių pardavėjus, gamintojus ar paslaugų teikėjus užtikrinti lygias galimybes nepaisant, be kita ko, amžiaus ir socialinės padėties.

Tiek Europos Sąjungos, tiek nacionaliniuose teisės aktuose diskriminacija reiškia teisių sumažinimą arba atėmimą tam tikrai kategorijai asmenų dėl kokių nors požymių. Diskriminacijos sąvoka paprastai siejama su lygių galimybių, lygiateisiškumo pažeidimu, o nediskriminavimas – su asmenų lygaus traktavimo, lygių galimybių realizavimo kategorijomis. Konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas pažeidžiamas, kai tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, yra kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas. Asmenų lygybės principas iš esmės reiškia diskriminacijos draudimą, o diskriminacija dažniausiai suprantama kaip žmogaus teisių varžymas ar tam tikrų privilegijų teikimas atsižvelgiant į lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų požymius.

Lygios galimybės – tarptautiniuose žmogaus ir piliečių teisių dokumentuose ir Lietuvos Respublikos įstatymuose įtvirtintų žmogaus teisių įgyvendinimas nepaisant lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos (Lygių galimybių įstatymo 2 str. 4 d.).

Nagrinėjamu atveju Pareiškėjas kreipėsi į Tarnybą, teigdamas, kad yra pensinio amžiaus ir nesinaudoja technologinėmis inovacijomis, kitaip tariant, išmaniuoju telefonu, todėl neturi galimybės Lidl parduotuvėse pigiau įsigyti tų prekių, kurioms taikoma nuolaida su „Lidl plus“ programėle.

Pagal Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 punktą, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, įgyvendindamas lygias galimybes, nepaisydamas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, privalo visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, ir taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas.

Vadovaujantis šia nuostata visiems prekių ir paslaugų gavėjams, šiuo atveju – Lidl klientams, turi būti sudarytos vienodos sąlygos įsigyti tas pačias prekes už tą pačią kainą.

Lidl interneto svetainėje www.lidl.lt (nuoroda: https://www.lidl.lt/lidl-plus?utm_source=google&utm_medium=search&utm_campaign=lidl_plus&gclid=EAIaIQobChMIo4vVjfTn8wIVIKI3Ch1_WA_EEAAYASAAEgIaS_D_BwE) pateikta vieša informacija: „Jokių plastikinių lojalumo kortelių – viskas lengvai ir patogiai jūsų išmaniajame telefone: savaitiniai nuolaidų kuponai, asmeniniai pasiūlymai, žaidimai, visa jūsų pirkinių istorija ir dar daugiau.“ Programėlę „Lidl plus“ galima parsisiųsti į išmanųjį telefoną (kitą išmanųjį įrenginį turintį prieigą prie interneto).

Lidl rašte patikslinta, kad parduotuvių tinklo klientams, norint pasinaudoti „Lidl Plus“ programėlės teikiamais pasiūlymais ir vienkartiniais kuponais, dalyvauti žaidime „Trink ir laimėk“, turėti skaitmeninius kvitus programėlėje, reikia užsiregistruoti ir susikurti naudotojo paskyrą „Lidl Plus“ programėlėje, parsisiunčiant ją į išmanųjį mobilųjį įrenginį, kuris turi prieigą prie interneto. Ši sąlyga yra privaloma, kadangi „Lidl Plus“ klientų lojalumo programa naudoja vardines / skaitmenines „Lidl Plus“ klientų korteles su QR kodu, kurį reikia kiekvieną kartą nuskenuoti kasoje tam, kad būtų identifikuota naudotojo / kliento tapatybė.

Remiantis šia informacija, teigtina, kad klientas, ketinantis pasinaudoti „Lidl plus“ teikiamais pasiūlymais, nuolaidomis (akcijomis), privalo turėti su savimi (Lidl prekybos centre) išmanųjį įrenginį, turintį prieigą prie interneto. Asmuo, kuris dėl tam tikrų priežasčių neturi išmanaus įrenginio, turinčio prieigą prie interneto, arba juo nesinaudoja, negali pasinaudoti minėtais pasiūlymais vienodomis sąlygomis su tais klientais, kurie juos turi ir naudojami.

Diskriminacija Lygių galimybių įstatyme, kurio paskirtis – užtikrinti, kad būtų įgyvendintos Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio nuostatos, įtvirtinančios asmenų lygybę ir draudimą varžyti žmogaus teises ir teikti jam privilegijas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu, suprantama kaip tiesioginė ir netiesioginė diskriminacija, priekabiavimas, nurodymas diskriminuoti lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu.

Tiesioginė diskriminacija yra elgesys su asmeniu, kai lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu jam taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui (Lygių galimybių įstatymo 2 str. 8 dalis).

Nagrinėjamu atveju duomenų, kuriais remiantis būtų galima teigti (arba įtarti), kad Lidl tikslingai taiko mažiau palankias sąlygas tam tikriems klientams, nėra. Visiems, kas turi išmaniuosius įrenginius, turinčius prieigą prie interneto, sudarytos vienodos galimybės pasinaudoti „Lidl plus“ siūlomais kuponais ir nuolaidomis (akcijomis). Kitaip tariant, formaliai sąlygos visiems vienodos, tačiau galimybės įgyvendinti šias sąlygas nėra vienodos. Pareiškėjo teigimu, dėl pensinio amžiaus jis nesinaudoja technologinėmis inovacijomis, kitaip tariant, išmaniuoju telefonu, todėl neturi galimybių pasinaudoti „Lidl plus“ programėlės teikiamais kuponais (nuolaidomis).

Vadovaujantis tuo kas išdėstyta, tikslinga įvertinti, ar nagrinėjamu atveju nėra netiesioginės diskriminacijos požymių. Netiesioginė diskriminacija apibrėžiama, kaip veikimas ar neveikimas, teisės norma ar vertinimo kriterijus, akivaizdžiai neutrali sąlyga ar praktika, kurie formaliai yra vienodi, bet juos įgyvendinant ar pritaikant atsiranda ar gali atsirasti faktinis naudojimosi teisėmis apribojimas arba privilegijų, pirmenybės ar pranašumo teikimas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, nebent ši veikimą ar neveikimą, teisės normą ar vertinimo kriterijų, sąlygą ar praktiką pateisina teisėtas tikslas, o šio tikslo siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis (Lygių galimybių įstatymo 2 str. 5 dalis).

Pareiškėjas teigia, kad yra diskriminuojamas amžiaus ir socialinės padėties pagrindais.

Socialinė padėtis – fizinio asmens įgytas išsilavinimas, kvalifikacija ar mokymasis ir studijos mokslo ir studijų institucijose, turima nuosavybė, gaunamos pajamos, teisės aktuose nustatytos valstybės paramos poreikis ir (arba) kiti su asmens finansine (ekonomine) padėtimi susiję veiksniai (Lygių galimybių įstatymo 2 str. 8 dalis).

Aplinkybė, jog Pareiškėjas yra pensinio amžiaus, pati savaime nesudaro pagrindo teigti, kad jo pajamos yra nepakankamos įsigyti išmanųjį telefoną. Pensinis amžius reiškia, kad asmeniui, sukako Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatytas senatvės pensijos amžius ir jis turi šio įstatymo nustatytą pensijų draudimo minimalųjį stažą, reikalingą senatvės pensijai gauti. Kaip pensijų dydis, taip ir išmaniojo telefono kaina nėra fiksuota. Be to, daugelis Lietuvoje registruotų mobiliojo ryšio operatorių sudaro klientui galimybę įsigyti išmanųjį įrenginį išsimokėtinai (mokėti dalimis).

Remiantis tuo kas išdėstyta, teigtina, kad požymių, atitinkančių socialinės padėties sąvoką apibrėžiančius kriterijus, kuriais remiantis būtų galima atlikti tyrimą dėl galimos diskriminacijos socialinės padėties pagrindu, Lidl (ne)sudarant galimybę (-ės) naudotis „Lidl plus“ programėlės teikiamais pasiūlymais, nėra.

Egzistuojantys duomenys apie internetu ir / ar išmaniaisiais įrenginiais besinaudojančių asmenų statistiką pagal amžių sudaro prielaidą teigti, kad pensinio amžiaus žmonės rečiau nei iki pensinio amžiaus naudojami išmaniaisiais įrenginiais ir internetu, t. y. sąlygomis, kurios būtinos siekiant naudotis „Lidl plus“ programėle.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, kurios tikslas – saugoti pagrindines žmogaus teises, atitinkančias Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos garantuojamas teises, III antraštinėje dalyje, skirtoje lygybei, įtvirtintas lygybės prieš įstatymą principas (20 straipsnis), taip pat įtvirtintas bet kokios diskriminacijos draudimas, ypatingai dėl asmens lyties, rasės, odos spalvos, tautinės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos. Pagal 25 straipsnio nuostatas Europos Sąjunga pripažįsta ir gerbia pagyvenusių žmonių teisę gyventi oriai ir nepriklausomai bei dalyvauti visuomeniniame ir kultūriniame gyvenime.

Pažymėtina, kad, pagal Europos Sąjungos statistikos institucijos – *Eurostat* leidinį „*Ageing Europe. Looking at the lives of older people in the EU. 2020 edition*“¹, Europos Sąjungoje 2017-ais metais 25 procentai 55–64 metų amžiaus asmenų ir 44 procentai 65–74 metų amžiaus asmenų niekada nesinaudojo kompiuteriu. Taip pat šiame leidinyje nurodyta, kad Lietuvoje gyventojų dalis, niekada nesinaudojusi kompiuteriu, pagal amžiaus grupes yra dar didesnė negu Europos Sąjungos vidurkis, t. y., daugiau nei 30 proc. 55–64 metų amžiaus asmenų niekada nėra naudojęsi kompiuteriu ir daugiau nei 60 proc. 65–74 metų amžiaus asmenų niekada nėra naudojęsi kompiuteriu. Pabrėžtina, kad šioje statistinėje informacijoje nėra pateikiama duomenų apie vyresnių nei 74 metų asmenų naudojamą kompiuteriu, bet išvelgtina tendencija, kad su amžiumi didėja procentas asmenų, kurie niekada nėra naudojęsi kompiuteriu.

Taip pat svarbu pažymėti, kad 2019 metais Europos Sąjungoje 43 procentai 65–74 metų amžiaus asmenų per pastaruosius tris mėnesius iki apklausos atlikimo nesinaudojo internetu. Kaip rašoma pirmiau minėtame *Eurostat* leidinyje, 65–74 metų amžiaus asmenų grupė buvo tris kartus mažiau linkusi naudotis internetu negu bendrai visi suaugę asmenys (16–74 metų amžiaus asmenų grupė). Europos Sąjungoje tik 16 proc. 55–64 metų amžiaus ir tik 7 proc. 64–74 metų amžiaus asmenų turėjo geresnius nei bazinius skaitmeninius įgūdžius (2019 metais). Pabrėžtina, kad Lietuvos rodikliai yra prastesni nei Europos Sąjungos vidurkis, t. y., Lietuvoje vyresnio amžiaus asmenys yra mažiau linkę naudotis internetu ir turi prastesnius skaitmeninius įgūdžius. Internetine bankininkyste 2019 metais Europos

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/11478057/KS-02-20-655-EN-N.pdf/9b09606c-d4e8-4c33-63d2-3b20d5c19c91?t=1604055531000>.

Sajungoje naudojosi apie 45 proc. 55–64 metų asmenų ir kiek daugiau nei 30 proc. 65–74 metų asmenų.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento oficialiai paskelbtais duomenimis (nuoroda: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?indicator=S4R148#/>), asmenų, kurie 2020 metais Lietuvoje naudojosi išmaniuoju telefonu, pasiskirstymo pagal amžiaus grupes procentinė išraiška tokia: nuo 35 iki 44 metų – 93 proc., nuo 45 iki 54 metų – 79,9 proc., nuo 55 iki 64 metų – 61,5 proc., nuo 65 iki 74 metų – 34,5 proc.

Darytina išvada, kad vyresnio amžiaus asmenų naudojimas išmaniaisiais įrenginiais, turinčiais prieigą prie interneto (kompiuteriu, telefonu, internetu), nėra dažnas galimai dėl to, kad vyresnio amžiaus asmenų naudojimosi informacinėmis technologijomis įgūdžiai nėra geri, galimai ribotų galimybių ar dėl poreikio tuos įgūdžius tobulinti (įgyti) nebuvimo ar kitų iššūkių. Pirmiau nurodytais atvejais pastebėtina tendencija – kuo asmuo vyresnis, tuo mažesnė tikimybė, kad jis naudojasi išmaniuoju įrenginiu ir internetu.

Tiriant diskriminacijos fakto buvimą ar nebuvimą, yra lyginami keli žmonės, kurie skiriasi savo tapatybės požymiais, kitais požymiais, ir vertinama, ar tokiose pačiose, ar panašiose aplinkybėse jie traktuojami vienodai. Nagrinėjamu atveju, vertinant diskriminaciją amžiaus pagrindu, nustatoma, ar asmuo sukakęs senatvės pensijos amžių atsiduria mažiau palankioje padėtyje nei pensinio amžiaus nesulaukęs asmuo, esant panašioms aplinkybėms (pasinaudoti „Lidl plus“ programėlės kuponais).

Sutiktina su Lidl rašte išdėstyta pozicija, kad parsisiųsti „Lidl plus“ programėlę gali visi Lidl klientai be išimties. Tačiau pasinaudoti ja gali tik tie klientai, kurie turi išmaniuosius telefonus, turinčius prieigą prie interneto. Lidl rašto rengėjų teigimu, ši sąlyga yra privaloma, kadangi „Lidl Plus“ klientų lojalumo programa taiko vardines / skaitmenines „Lidl Plus“ klientų korteles su QR kodu, kurį reikia kiekvieną kartą nuskenuoti kasoje tam, kad būtų identifikuota naudotojo/kliento tapatybė.

Kitaip tariant, asmuo, kuris dėl tam tikrų priežasčių nesinaudoja išmaniuoju telefonu (įrenginiu) ir / arba jo įrenginys neturi prieigos prie interneto, negali pasinaudoti „Lidl plus“ siūlomomis akcijomis, nuolaidų kuponais ir įsigyti tam tikrų prekių pigiau (kartais iki 40 proc. pigiau), nei asmenys, kurie naudojasi išmaniuoju įrenginiu, turinčiu prieigą prie interneto.

Atsižvelgiant į tai, kad tik kas trečias–ketvirtas pensinio amžiaus asmuo naudojasi išmaniuoju įrenginiu ir internetu, akivaizdu, kad būtent šio amžiaus asmenys atsiduria blogesnėje padėtyje, apsiperkant Lidl parduotuvėje, nes neturi galimybių pasinaudoti „Lidl plus“ teikiamomis akcijomis, nuolaidų kuponais, kas laikytina faktiniu naudojimosi teisėmis apribojimu.

Kritiškai vertintinas Lidl argumentas, kad Lidl parduotuvių tinklo klientai, neturintys „Lidl Plus“ programėlės, turi lygiai tokias pačias galimybes (kaip ir prieš atsirandant „Lidl Plus“ programėlei) pasinaudoti Lidl prekybos tinklo parduotuvėse klientams pateikiamais maisto ir ne maisto prekių pasiūlymais ir nuolaidomis (akcijomis). Nagrinėjamu atveju kalbama ne apie galimybę pasinaudoti Lidl prekybos tinklo parduotuvės teikiamais akciniais pasiūlymais, o apie nuolaidas (akcijas), kuriomis klientas gali pasinaudoti tik turėdamas „Lidl plus“ programėlę. Lidl argumentai, kuriuose Lidl prekybos tinklo parduotuvėse siūlomos nuolaidos (akcijos) tapatinamos su „Lidl plus“ programėlėje nurodytais pasiūlymais, nuolaidomis (akcijomis), yra klaidinantys ir nepagrįsti. Nes kitu paaiškinimu taip pat pateikiama informacija, kad užsiregistravus „Lidl Plus“ programėlėje galima naudotis „Lidl Plus“ pasiūlymais.

Remiantis tuo, kas išdėstyta, konstatuotina, kad Lidl prekybos tinklo siūlomos „Lidl plus“ nuolaidų programėlės naudojimosi sąlygos netiesiogiai diskriminuoja vyresnio amžiaus klientus bei prieštarauja Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 punkte išdėstyti nuostatai, kuri įpareigoja prekių ir paslaugų teikėjus visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas ir taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 14 str. ir 17 str., 29 str. 2 d. 2 p., 30 str. 3 d.,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Kreiptis į UAB „Lidl Lietuva“ vadovą ir siūlyti apsvarstyti galimybę išplėsti „Lidl plus“ programėlės naudojimosi sąlygas, kad būtų užtikrintos lygios teisės visiems klientams, neatsižvelgiant į jų amžių.
2. Įpareigoti UAB „Lidl Lietuva“ vadovą išnagrinėti šį sprendimą ir apie nagrinėjimo rezultatus bei sprendimo vykdymo eigą informuoti Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybą per 30 dienų nuo sprendimo gavimo dienos.
3. Su sprendimu supažindinti Pareiškėją ir UAB „Lidl Lietuva“ vadovą.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) arba apygardos administraciniam teismui.

Lygių galimybių kontrolierė

Birutė Sabatauskaitė